

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 500, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

**IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
FEDERALNOG MINISTARSTVA OBRAZOVANJA I NAUKE
ZA 2008.GODINU
Broj: 05/09**

Sarajevo, maj 2009. godine

**MENADŽMENTU
FEDERALNOG MINISTARSTVA OBRAZOVANJA I NAUKE****NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE*****Osnova za reviziju***

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke** za 2008. godinu (bilansa stanja na dan 31. decembar 2008. godine i odgovarajućeg računa prihoda i rashoda, izvještaja o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan), te reviziju usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima i pregleda značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa posebnim propisima u Federaciji o računovodstvu i finansijskom obavještavanju u javnom sektoru. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale uslijed korupcije i prevare, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima. Rukovodstvo je također odgovorno za usklađenost poslovanja Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu revizije. Reviziju smo izvršili u skladu Zakonom o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06), INTOSAI revizijskim standardima i Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o usklađenosti poslovanja i o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na revizorskom prosuđivanju, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnovu za naše revizorsko mišljenje.

Kvalifikacija:

- 1. Raspodjela dijela sredstava Transfera za finansiranje studentskog standarda, Transfera za implementaciju Bolonjskog procesa, Transfera za oblast nauke od značaja za FBiH i Transfera za finansiranje obrazovanja nije izvršena uz dosljednu primjenu kriterija iz usvojenog Programa utroška sredstava tekućih transfera za 2008. godinu, od strane Vlade FBiH, u skladu sa Zakonom o izvršavanju budžeta FBiH za 2008. godinu (Tačka 5.5.1, 5.5.2 i 5.5.4 Izvještaja);**
- 2. U toku godine sa računa za implementaciju „Projekta oporavka obrazovanja – OPEC FOND“ realizovano je 739.108 KM, iako je implementacija navedenog Projekta trebala biti završena u 2007. godini, pri čemu nije obezbijeđena relevantna dokumentacija od strane nadležnog organa, na osnovu koje bi se odobrio nastavak implementacije**

Projekta i u 2008. godini. Aneksom Budžeta FBiH za 2008. godinu, odnosno Planom razvojnih projekata FBiH nisu predviđene aktivnosti po navedenom Projektu u 2008. godini (Tačka 5.8. Izvještaja);

- 3. Nije izvršeno usklađivanje stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem stalnih sredstava, potraživanja i obaveza, u skladu sa članom 14. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i člana 69. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH (Tačka 5.9. Izvještaja).**

Mišljenje

Po našem mišljenju, osim za efekte koje na finansijske izvještaje mogu imati stavke navedene u prethodnom pasusu, finansijski izvještaji **Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke**, po svim bitnim pitanjima prikazuju istinito i objektivno stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2008. godine, rezultate poslovanja i izvršenja budžeta, za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja tj. Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Finansijsko poslovanje Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke u toku 2008. godine, osim za napomene navedene u tačkama 1 i 2 u prethodnom pasusu, je bilo u svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa važećom zakonskom regulativom.

Sarajevo, 04.06.2009. godine

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec

Generalni revizor

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

SADRŽAJ

1.	UVOD	1
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	1
3.	REZIME	1
4.	OSVRT NA PREPORUKE REVIZIJE ZA 2007. GODINU	2
5.	NALAZI I PREPORUKE	1
5.1	Sistem internih kontrola	1
5.2	Budžet za 2008. godinu	2
5.3	Izdaci za materijal i usluge	2
5.4	Transferi	3
5.5	Tekući transferi	4
5.5.1	Transfer za finansiranje studentskog standarda i Transfer za implementaciju Bolonjskog procesa	5
5.5.2	Transfer za oblast nauke od značaja za Federaciju BiH.....	5
5.5.3	Transfer za institucije nauke od značaja za FBiH.....	6
5.5.4	Transfer za finansiranje obrazovanja	7
5.5.5	Transfer za udžbenike osnovnog obrazovanja.....	8
5.6	Kapitalni transferi	8
5.6.1	Izveštavanje krajnjih korisnika o namjenskom utrošku doznačenih sredstava tekućih transfera koji se realizuju od strane Ministarstva i nadzor nad utroškom istih	10
5.7	Nabavke i kapitalni izdaci	11
5.8	Implementacija razvojno – investicinih projekata finansiranih iz INO – kreditnih i donatorskih sredstava putem posebnih transakcijskih računa.....	11
5.9	Ostali nalazi.....	12
	PRILOG BR. 1	1
	Izvršenje budžeta Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke na dan 31.12.2008. godine.....	1

IZVJEŠTAJ

O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA FEDERALNOG MINISTARSTVA OBRAZOVANJA I NAUKE za 2008. godinu

1. UVOD

Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke (u daljem tekstu Ministarstvo), je formirano na osnovu Zakona o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave («Sl. novine F BiH» broj 19/03, 38/05, 2/06, 8/06, 61/06). Ministarstvo vrši upravne, stručne i druge poslove iz nadležnosti FBiH koji se odnose na: predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje; pedagoške standarde i normative prostora, opreme i nastavnih sredstava za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje i odgoj, nostrifikaciju i ekvivalenciju inostranih školskih svjedodžbi i diploma; stručno obrazovanje i usavršavanje nastavnog osoblja; udžbeničku literaturu za osnovno i srednje obrazovanje; naučno - istraživački rad na unapređenju odgojno-obrazovnog rada; standarde i normative za visoko obrazovanje; đачki studentski standard; razvoj naučno - istraživačke djelatnosti; zaštitu autorskog prava i intelektualne svojine; koordiniranje naučno - istraživačkih aktivnosti; razvoj naučno - istraživačkih organizacija; podsticanje fundamentalnih primijenjenih istraživanja, razvoj investicionih tehnologija i kadrova u naučno - istraživačkoj djelatnosti; praćenje inovacija, razvoja i unapređenja tehnologija i ostalih poslova utvrđenih zakonom.

Unutrašnja organizacija i način rada Ministarstva utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji na koji je Vlada FBiH dala saglasnost. Poslovanje Ministarstva se odvija kroz organizacione jedinice i to: Kabinet ministra, Sektor za visoko obrazovanje, nauku i tehnologije, Sektor za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje, udžbeničku politiku i finansiranje obrazovanja, Inspektorat i Služba za ekonomsko-finansijske, pravne i opće poslove.

Sredstva za rad Ministarstva su obezbjeđena budžetom FBiH. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva sistematizovano je 50 radnih mjesta, budžet je odobren za 39 uposlenih, a stvarni broj uposlenih na dan 31.12.2008. godine je 48.

Sjedište Ministarstva je u Mostaru, u ulici Stjepana Radića 33.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Ministarstva za 2008. godinu i usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije finansijskih izvještaja je da omogući revizoru da izrazi mišljenje o finansijskim izvještajima koji su predmet revizije, tj. da li finansijski izvještaji u materijalno značajnom smislu, objektivno i istinito prikazuju finansijsko i materijalno stanje Ministarstva na dan 31.12.2008. godine, izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, da li je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, da li je trošenje javnih sredstava namjensko, te da li su finansijski izvještaji sačinjeni u skladu sa posebnim propisima o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije, u periodu od decembra 2008. godine do aprila 2009. godine.

S obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzoraka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. REZIME

Izvršenom revizijom poslovanja Ministarstva za 2008. godinu konstatovali smo određen broj propusta i nepravilnosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo slijedeće preporuke:

Poboljšati funkcionisanje sistema internih kontrola u cilju dosljedne primjene zakona i ostalih propisa. Naglašavamo potrebu donošenja Pravilnika o internim kontrolama – internim kontrolnim postupcima Ministarstva i potrebu vršenja nadzora nad djelovanjem postojećeg sistema internih kontrola u cilju njenog konstantnog unapređenja;

U skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju budžeta FBiH, potrebno je sačinjavati i Federalnom ministarstvu finansija dostavljati realne finansijske planove, a izvršenje istih uskladiti sa dinamikom koja je utvrđena u tromjesečnim i mjesečnim planovima koje odobrava ministar finansija, u skladu sa planom novčanih tokova;

Potrebno je donijeti pisanu proceduru kojom će se jasno definisati način izbora i imenovanja članova stručnog tima recenzenata, u skladu sa članom 11. Pravilnika o postupku pripremanja i odobravanja udžbenika, priručnika i drugih nastavnih sredstava za osnovne i srednje škole;

Preispitati opravdanost zaključivanja ugovora o djelu, za poslove koji su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji predviđeni kao redovni poslovi Ministarstva, te osigurati obavljanje navedenih poslova od strane uposlenika kojima je obavljanje istih u opisu poslova i radnih zadataka;

Raspodjelu sredstava svih programa tekućih transfera (a posebno Transfera za finansiranje studentskog standarda, Transfera za implementaciju Bolonjskog procesa, Transfera za oblast nauke od značaja za FBiH, Transfera za finansiranje obrazovanja) i dalje vršiti putem javnog oglašavanja, uz korištenje kriterija sa jasno utvrđenim parametrima koji trebaju biti mjerljivi i dokazivi, kako bi bili ključ za bodovanje i poslužili za određivanje visine sredstava koja se dodjeljuju krajnjim korisnicima;

Sa krajnjim korisnicima tekućih i kapitalnih transfera potpisivati ugovore o izvršenju dodijeljenih sredstava, u kojima će se decidno definisati međusobna prava i obaveze, kako bi se eventualno mogle poduzeti adekvatne mjere prema onim korisnicima koji nenamjenski utroše sredstva ili u datom roku ne podnesu izvještaj o utrošku istih Ministarstvu;

Potrebno je aktivnosti na realizaciji sredstava za finansiranje naučno – istraživačkih projekata poduzimati na vrijeme u cilju veće efikasnosti u realizaciji istih i mogućnosti praćenja namjenskog utroška dodijeljenih sredstava. Isto tako je potrebno za raspodjelu sredstva na ime Podrške istraživanju od značaja za FBiH definisati jasne i dokazive kriterije na osnovu kojih će se izvršiti odabir korisnika i odrediti visina sredstava koja će isti dobiti;

Potrebno je da se u skladu sa zaključenim ugovorima o finansiranju naučno – istraživačkih projekata izvrši konačna ocjena rada nosioca naučno – istraživačkih projekata finansiranih u prethodnom periodu, kao i u 2008. godini. Također je potrebno, poduzimati adekvatne aktivnosti, kako bi se dosljedno ispoštovale propisane odredbe potpisanih ugovora vezanih za realizaciju istih, u cilju namjenskog korištenja doznačenih sredstava;

Potrebno je da Ministarstvo ubuduće koordinira aktivnosti na polju nauke kako ne bi došlo do toga da različiti nivoi vlasti finansiraju iste projekte, te kako bi se mogli adekvatno sagledati svi aspekti ulaganja u razvoj nauke u FBiH;

Potrebno je, prilikom izvršenja sredstava kapitalnog transfera, pratiti dinamiku realizacije odobrenih projekata, a u cilju što efikasnijeg angažovanja budžetskih sredstava, od strane krajnjih korisnika;

Potrebno je da Ministarstvo, u okviru svojih nadležnosti, i u saradnji sa nadležnim institucijama i organima poduzme aktivnosti u cilju izvršavanja zaključaka iz Odluke o prihvatljivosti i meritumu Doma za ljudska prava za BiH od 6. juna 2003. godine, broj CH/02/9628;

Poduzeti aktivnosti kako bi svi krajnji korisnici dostavili izvještaje o utrošku doznačenih sredstava iz tekućih transfera odobrenih Ministarstvu u 2007. i 2008. godini. Prilikom sačinjavanja izvještaja o izvršenju sredstava transfera, prema nadležnim institucijama (Federalnom ministarstvu finansija i Vladi FBiH), potrebno je napraviti pregled ispoštovanosti kriterija nakon raspodjele sredstava korisnicima, kao i na način da se omogući komparacija izvršenja u odnosu na program, po vrstama i namjenama unutar transfera, sa osvrtom na efekte i ostvarene ciljeve koji su postignuti doznačavanjem budžetskih sredstava;

Potrebno je da Nadzorno tijelo za kontrolu i praćenje namjenskog utroška odobrenih sredstava tekućih transfera za 2008. godinu, kao i Komisija za praćenje utroška sredstava za izgradnju i rekonstrukciju školskih objekata u FBiH nastave započete aktivnosti obavljanja nadzora, u skladu sa aktom o formiranju istih. Prethodno je potrebno da Nadzorno tijelo za kontrolu i praćenje namjenskog utroška odobrenih sredstava tekućih transfera za 2008. godinu donese plan obavljanja nadzora i na bazi definisanih kriterija, kod određenog dijela korisnika sredstava obave uvid u originalnu dokumentaciju na terenu;

Potrebno je izvršiti uvid u cjelokupnu dokumentaciju, u vezi raspolaganja sredstvima sa računa za implementaciju „Projekta oporavka obrazovanja - OPEC FONDA“, preispitati opravdanost egzistiranja navedenog računa u 2008. godini, te u skladu sa konstatovanim poduzeti adekvatne mjere i aktivnosti;

Ministarstvo je dužno da na kraju fiskalne godine uskladi računovodstvene knjige, odnosno da pravilno izvrši popis i obavezno uskladi stanje sredstava i njihovih izvora iskazanih u knjigovodstvu sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, u skladu sa članom 14. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 69. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

4. OSVRT NA PREPORUKE REVIZIJE ZA 2007. GODINU

Na osnovu izvršene revizije finansijskih izvještaja za 2008. godinu, a u sklopu iste i provjere da li je postupljeno po preporukama datim u prethodnim revizijama, ističemo da Ministarstvo **nije postupilo** po preporukama koje se odnose na:

- Raspodjelu sredstava za nabavku opreme za naučnoistraživačke institucije u skladu sa propisanim kriterijima utvrđenih u Programu utroška sredstava s kriterijima raspodjele sredstava tekućih transfera.
- Pravovremeno poduzimanje aktivnosti vezano za realizaciju sredstava za finansiranje naučno - istraživačkih projekata u cilju efikasnosti realizacije istih.
- Davanje konačne ocjene rada nosiocima naučno - istraživačkih projekata finansiranih u 2005/2006. godini, u skladu sa zaključenim ugovorima o finansiranju istih.

Preporuke po kojima je **djelimično postupljeno** odnose se na:

- Uspostavljanje funkcionalnijeg sistem internih kontrola u cilju dosljedne primjene zakona i ostalih propisa, a posebno u dijelu usklađivanja Pravilnika o internoj kontroli i nadzoru sa Smjericama za uspostavu i jačanje sistema internih kontrola kod budžetskih korisnika.
- Preispitivanje opravdanosti zaključenih ugovora o djelu, i u skladu sa istim poduzimanje adekvatnih mjera, uvažavajući organizacionu strukturu Ministarstva i provodeći procedure prijema uposlenih u skladu sa zakonskim propisima.
- Provođenje javnog oglašavanja prilikom raspodjele tekućih transfera i utvrđivanje podkriterija sa mjerljivim parametrima prilikom utvrđivanja visine sredstava za potencijalne korisnike istih.
- Osiguranje potpunog i pravovremenog nadzora nad namjenskim utroškom doznačenih sredstava iz tekućih transfera, u skladu sa Zakonom o izvršenju budžeta, Programom utroška sredstava, zaključenim ugovorima i donesenim odlukama.
- Preispitivanje opravdanosti planiranja i realizacije sredstava rezervi za interventne potrebe.

Preporuke koje je Ministarstvo **ispoštovalo** odnose se na:

- Utvrđivanje jasnih kriterija prilikom raspodjele sredstava kapitalnih transfera i provođenje istih putem javnog oglašavanja.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1 Sistem internih kontrola

Revizijom je izvršeno ispitivanje sistema internih kontrola, kako bi se procijenila tačnost i pouzdanost podataka na kojima se baziraju finansijski izvještaji, te da li je finansijsko upravljanje usklađeno sa važećim zakonskim propisima. Odgovornost na uspostavi sistema internih kontrola je na rukovodstvu Ministarstva čiji temelj predstavlja postojanje odgovarajućeg kontrolnog okruženja. Polazni osnov za uspostavu kontrolnog okruženja je na uspostavljanju adekvatne organizacione strukture i donošenju kvalitetnih internih akata.

Uvidom u Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva, koji kao pisana procedura čini temelj i sastavni dio sistema internih kontrola jer se njime uređuje način rada i rukovođenja, kao i opis radnih mjesta za obavljanje poslova i zadataka, utvrdili smo da jedan broj sistematizovanih radnih mjesta nije bio popunjen (od sistematizovanih 50 izvršioaca, tokom godine izvršeno zapošljavanje 12 službenika i namještenika tako da je na dan 31.12.2008. godine bilo uposleno 48 izvršilaca), što je moglo biti jedan od razloga pojave grešaka i propusta u izvršavanju zadataka Ministarstva.

Ministarstvo, iako je bilo obavezno, u skladu sa članom 62. Zakona o budžetima u FBiH, još uvijek nije izradilo Pravilnik o internim kontrolama - internim kontrolnim postupcima, kojim je trebalo da se za ključne procese u Ministarstvu definišu upravljački kontrolni postupci, računovodstvo internih kontrolnih postupaka, zatim postupci procjene rizika, postupci informisanja, komunikacija i nadgledanja. Ovim Pravilnikom naročito bi trebalo urediti područje raspodjele sredstava transfera, imajući u vidu da smo revidirajući klijenta procijenili da obavljanje ovih poslova nosi visok kontrolni rizik obzirom da nismo bili u mogućnosti potvrditi raspodjelu dijela tekućih transfera u skladu sa utvrđenim kriterijima (tačka 5.5.1, 5.5.2. i 5.5.4. Izvještaja). Imajući u vidu značaj projekata iz oblasti obrazovanja, koje implementira Ministarstvo i krajnji korisnici (iz kreditnih, donatorskih i budžetskih sredstava), potrebno je u narednom periodu procijeniti rizik i definisati kontrolne aktivnosti, i u Pravilnik o internim kontrolama ugraditi opis poslova za vršenje koordinacije, praćenja i izvještavanja o implementaciji istih, kako bi Ministarstvo ispunilo ulogu propisanu Uredbom o uspostavi koordinacionog mehanizma za upravljanje i koordinaciju sredstvima za razvoj u FBiH (Tačka 5.8. Izvještaja).

Uvidom u postojeći interni akt, koji reguliše poslove obavljanja interne kontrole i nadzora, a donesenim na osnovu člana 12. Zakona o trezoru u FBiH („Sl. novine FBiH“, broj 19/03), utvrdili smo da je istim predviđeno da se za provođenje internih kontrolnih postupaka i procedura imenuje Komisija za internu kontrolu i nadzor sa obavezom da ista podnosi izvještaj o radu Ministru svakih šest mjeseci o izvršenoj kontroli i nadzoru. Imenovana Komisija za internu kontrolu i nadzor je, u skladu sa odredbama postojećeg akta, vršila kontrolu i sačinjavala periodične i Godišnji Izvještaj o obavljenom nadzoru sistema internih kontrola Ministarstva za 2008. godinu, u kojem su navedene uočene nepravilnosti vezane za neusklađenost postojećih pravilnika i procedura, koji su na snazi u Ministarstvu, sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, te dala preporuke u kojem dijelu je potrebno poduzeti aktivnosti na njihovom usklađivanju. Ministarstvo nije postupilo po datim preporukama iz razloga, kako je navedeno, jer je bilo u toku donošenje novog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji, te je smatrano da nije svrsishodno mijenjati ostale pravilnike dok se ne donese novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji, u smislu određivanja jasne uloge u obavljanju poslova i zadataka.

Nakon provedene revizije finansijskih izvještaja za 2008. godinu utvrđeno je da je sistem internih kontrola unaprijeđen u odnosu na raniji period, ali da je još uvijek nezadovoljavajući u dijelu dosljedne primjene zakonskih propisa, vezanih za provođenje postupaka nabavki i vršenja godišnjeg popisa, što je imalo za posljedicu pojavu nepravilnosti prilikom kupovine računarske opreme (Tačka 5.7. Izvještaja), zaključivanja ugovora o djelu (Tačka 5.3. Izvještaja) i usaglašavanja stanja sredstava i njihovih izvora iskazanih u knjigovodstvu sa stvarnim stanjem imovine, potraživanja i obaveza (Tačka 5.9. Izvještaja). Također smo konstatovali da je, u cilju uspostavljanja funkcionalnog sistema internih kontrola, potrebno izvršiti dopunu postojećih Pravilnika o plaćama, naknadama i drugim materijalnim pravima koja nemaju

karakter plaće rukovodećih i ostalih državnih službenika, Pravilnika o poklonima i reprezentaciji i Pravilnika o računovodstvenim politikama.

Kako bi dobio razumno uvjerenje o ostvarenju ciljeva Ministarstva, menadžment je vršio nadzor nad postojećom internom kontrolom i provjeravao djeluje li ona onako kako je osmišljena, te da li je oblikovana u skladu sa promjenama u uslovima poslovanja. Međutim, imajući u vidu naprijed navedeno, ne može se potvrditi da je kvalitet interne kontrole na zadovoljavajućem nivou i da su, u svim slučajevima, poduzimane potrebne radnje na njenom unapređenju.

Poboljšati funkcionisanje sistema internih kontrola u cilju dosljedne primjene zakona i ostalih propisa. Naglašavamo potrebu donošenja Pravilnika o internim kontrolama – internim kontrolnim postupcima Ministarstva i potrebu vršenja nadzora nad djelovanjem postojećeg sistema internih kontrola u cilju njenog konstantnog unapređenja.

5.2 Budžet za 2008. godinu

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2008. godinu, iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od **37.235.619 KM**. Budžetom FBiH za 2008. godinu odobrena sredstva Ministarstvu od 36.864.795 KM, uvećana su odobravanjem sredstva iz Tekuće rezerve Vlade FBiH u iznosu od 688.635 KM i Odlukom Vlade FBiH o unutarnjoj preraspodijeli sredstava 12.664 KM. Prema izjavi odgovorne osobe, od strane Federalnog ministarstva finansija, izvršeno je umanjeno zakonski odobrenog budžeta (37.566.094 KM) u iznosu od 13.889.402 KM, to na pozicijama tekućih transfera 4.072.402 KM i na poziciji kapitalnog transfera 9.817.000 KM.

Uvidom u Prijedloge periodičnih finansijskih planova koje je Ministarstvo dostavilo Federalnom ministarstvu finansija, konstatovali smo da isti nisu bili realno sačinjeni za I i II kvartal 2008. godine. Naime, iako su operativni budžeti od strane Federalnog ministarstva finansija odobravani u traženom iznosu, Ministarstvo nije realizovalo raspoloživa sredstva tekućih transfera (I i II kvartal) i kapitalnog transfera (I kvartal), iz razloga što nije bio izvršen odabir krajnjih korisnika istih. Isto tako realizacija odobrenih operativnih budžeta za III kvartal nije bila u skladu sa utvrđenom dinamikom u dostavljenim finansijskim planovima od strane Ministarstva. U IV kvartalu izvršen je odabir krajnjih korisnika značajnog dijela transfera, međutim, **stvorene obaveze po navedenom osnovu, u iznosu od 13.655.702 KM, nisu mogle biti evidentirane u sistem trezora na odgovarajućim pozicijama tekućih transfera (3.838.702 KM) i kapitalnog transfera (9.817.000 KM), iz razloga što je od strane Federalnog ministarstva finansija umanjeno zakonski odobreni budžet bez prethodno izvršenog uravnoteženja Budžeta FBiH za 2008. godinu.** Naknadno su navedene obaveze, u skladu sa Instrukcijom Ministarstva finansija od 11.03.2009. godine, uknjižene u trezorsku aplikaciju na dugovnoj strani konta 591113 – Ostvareni rashodi iznad operativnog budžeta i iskazane u godišnjim finansijskim izvještajima za 2008. godinu.

Struktura izvršenja rashoda i izdataka Ministarstva za 2008. godinu data je, u tabeli, u prilogu ovog Izvještaja.

U skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju budžeta FBiH, potrebno je sačinjavati i Federalnom ministarstvu finansija dostavljati realne finansijske planove, a izvršenje istih uskladiti sa dinamikom koja je utvrđena u tromjesečnim i mjesečnim planovima koje odobrava ministar finansija, u skladu sa planom novčanih tokova.

5.3 Izdaci za materijal i usluge

Izdaci po osnovu ugovora o djelu iskazani su u iznosu od 152.070 KM, od čega se na ugovore o djelu za izvršene recenzije udžbenika, priručnika i radnih listova odnosi 126.850 KM, za angažovanje spoljnih saradnika za rad u komisijama za izbor državnih službenika i Komisiji za praćenje utroška sredstava transfera 14.400 KM i za realizaciju ostalih poslova i zadataka 10.820 KM.

Uslovi i postupak odobravanja udžbenika i drugih nastavnih sredstava, prava i obaveze izdavača, te izbor udžbenika i drugih nastavnih sredstava u osnovnim i srednjim školama propisan je Pravilnikom o postupku pripremanja i odobravanja udžbenika, priručnika i drugih nastavnih sredstava za osnovne i srednje škole od strane Vijeća za usklađivanje udžbeničke politike. Članom 11. navedenog Pravilnika propisano je da usklađenost udžbenika i priručnika s udžbeničkim standardom, nastavnim sadržajima i ciljevima odgojno

– obrazovnog rada utvrđuje stručni tim recenzenata, kao i da postupak izbora i imenovanja članova stručnog tima recenzenata, način odlučivanja, te ostala pitanja iz djelokruga rada stručnog tima recenzenata propisuje ministrica. **Iako je Ministarstvo 25.02.2008. godine objavilo Javni poziv za upis u Listu recenzenata Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke i formiralo istu, obzirom da ministrica nije donijela naprijed navedeni propis, ne možemo potvrditi da je prilikom imenovanja stručnih timova recenzenata u 2008. godini bio propisan način, odnosno kriteriji za izbor i imenovanje.** Uvidom u dokumentaciju, vezano za isplate naknada po osnovu ugovora o djelu za obavljene poslove recenziranja udžbenika, priručnika i radnih listova, utvrdili smo da je u pojedinim slučajevima naknada iznosila 8.400 KM (neto iznos).

Uvidom u dokumentaciju koja se odnosi na izdatke po osnovu ugovora o djelu, utvrđeno je da su na ovoj poziciji iskazani i ugovori o djelu, koji su zaključeni za obavljanje poslova, definisanih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji za određena radna mjesta, kao što su: „šef odsjeka za ekonomsko – finansijske poslove“ i „viši referent za informatičke i administrativno tehničke poslove“. Ističemo da je za poslove obavljanja predbilansnih radnji, knjiženja i izradu godišnjeg obračuna za 2008. godinu ugovor o djelu zaključen sa vanjskim saradnikom iako je radno mjesto za obavljanje poslova „šefa odsjeka za ekonomsko – finansijske poslove“ bilo popunjeno u predmetnom periodu. Isto tako smo utvrdili da je uposlenik Ministarstva na radnom mjestu „Stručnog saradnika za studentski standard, kreditiranje studenata i akademsku i studentsku razmjenu“, kojem je u opisu istog i obavljanje sekretarskih poslova za Fond za studentske zajmove FBiH, angažovan na osnovu ugovora o djelu od strane predsjednice Upravnog odbora Fonda, za obavljanje navedenih poslova. Na osnovu navedenog, ne možemo potvrditi opravdanost zaključivanja ugovora o djelu za prethodno navedene poslove.

Potrebno je donijeti pisanu proceduru kojom će se jasno definisati način izbora i imenovanja članova stručnog tima recenzenata, u skladu sa članom 11. Pravilnika o postupku pripremanja i odobravanja udžbenika, priručnika i drugih nastavnih sredstava za osnovne i srednje škole.

Preispitati opravdanost zaključivanja ugovora o djelu, za poslove koji su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji predviđeni kao redovni poslovi Ministarstva, te osigurati obavljanje navedenih poslova od strane uposlenika kojima je obavljanje istih u opisu poslova i radnih zadataka.

5.4 Transferi

Ministarstvo je krajem decembra 2007. godine objavilo Javni poziv za pretkvalifikaciju i odabir programa i projekata iz oblasti obrazovanja i nauke koji se planiraju finansirati/ sufinansirati iz Budžeta Federacije BiH u 2008. godini (u daljem tekstu: Javni poziv), sa kriterijima za raspodjelu sredstava iz 5 navedenih oblasti (predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje; rekonstrukcija školskih objekata na području FBiH; oblast visokog obrazovanja i studentskog standarda; podrška institucijama nauke od značaja za FBiH i podrška za oblast nauke od značaja za FBiH). Pravo podnošenja prijave na ovaj poziv imale su pravne i fizičke osobe, budžetske organizacije, i institucije i naučni kadar iz oblasti nauke i visokog obrazovanja upisani u Registar naučnih institucija, naučnih kadrova, naučnih projekata i infrastrukturnih ulaganja u FBiH, koji su se trebali prijaviti, u traženom roku, i dostaviti detaljan projekat ili program za koji se traži finansiranje ili sufinansiranje, sa traženom pratećom dokumentacijom.

Radi realizacije Javnog poziva, ministrica je Rješenjem od 05.03.2008. godine imenovala 3 komisije (Komisija za pretkvalifikaciju i odabir programa i projekata iz oblasti predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja, Komisija za pretkvalifikaciju i odabir programa i projekata iz oblasti rekonstrukcije školskih objekata na području FBiH i Komisija za pretkvalifikaciju i odabir programa i projekata iz oblasti visokog obrazovanja i studentskog standarda, podrške institucijama nauke od značaja za FBiH i podrške za oblast nauke od značaja za FBiH) sa zadatkom da izvrše odabir programa i projekata iz oblasti za koju su iste imenovane. Navedenim Rješenjem, također je definisano da će konačan Prijedlog odluke za odabir programa i projekata za svaku oblast donijeti Stručni kolegij Ministarstva.

Kako je Zakonom o izvršavanju budžeta FBiH za 2008. godinu regulisano da Ministarstvo sredstva za tekuće transfere (i kapitalni transfer) ne može koristiti prije nego što Vlada odobri Programme utroška istih, sačinjen je **Prijedlog Programa utroška sredstava tekućih transfera, Poseban Prijedlog Programa utroška sredstava za udžbenike, Prijedlog Programa utroška sredstava kapitalnog transfera i**

Poseban Program utroška sredstava za realizaciju Projekta izgradnje objekta SŠC u Travniku, koji su i usvojeni od strane Vlade FBiH.

Prema prezentiranoj dokumentaciji ne može se potvrditi da su utvrđeni posebni kriteriji za odabir programa i projekata, prilikom raspodjele dijela tekućih transfera (Transfera za finansiranje studentskog standarda, Transfera za implementaciju Bolonjskog procesa, Transfera za oblast nauke od značaja za FBiH, Transfera za finansiranje obrazovanja) dosljedno ispoštovani, imajući u vidu da su isti bili dosta uopšteni i nije bilo mjerljivih parametara koji bi bili ključ za bodovanje, odnosno poslužili za određivanje visine sredstava koja se dodjeljuju korisnicima.

Realizacija tekućeg Transfera za udžbenike je izvršena na osnovu potpisanih ugovora između Ministarstva i kantonalnih ministarstava nadležnih za obrazovanje, dok je realizacija kapitalnog transfera „Učešće Vlade FBiH u sufinansiranju projekata kantona i lokalne zajednice u izgradnji i rekonstrukciji osnovnih i srednjih škola i dječijih vrtića“ izvršena od strane Ministarstva na osnovu potpisanih ugovora, kao i donesenih odluka ministricе o dodjeli sredstava krajnjim korisnicima. Kada je u pitanju realizacija ostalih usvojenih Programa utroška tekućih transfera, u revidiranoj godini, bila je praksa da ministrica donese samo odluku o dodjeli sredstava krajnjem korisniku, dok su se ugovori potpisivali samo u pojedinačnim slučajevima (realizacija odobrenih sredstava za naučnoistraživačke projekte). Mišljenja smo da je prilikom realizacije svih sredstava transfera, za čiju je raspodjelu nadležno Ministarstvo, trebalo sa krajnjim korisnicima potpisati ugovore o izvršenju dodijeljenih sredstava i decidno navesti međusobna prava i obaveze, u cilju adekvatnog praćenja namjenskog korištenja doznačenih sredstava, kako bi se eventualno mogle poduzeti adekvatne mjere prema onim korisnicima koji nenamjenski utroše sredstva ili u datom roku ne podnesu izvještaj o utrošku istih Ministarstvu.

Raspodjelu sredstava svih programa tekućih transfera (Transfera za finansiranje studentskog standarda, Transfera za implementaciju Bolonjskog procesa, Transfera za oblast nauke od značaja za FBiH, Transfera za finansiranje obrazovanja) i dalje vršiti putem javnog oglašavanja, uz korištenje kriterija sa jasno utvrđenim parametrima koji trebaju biti mjerljivi i dokazivi, kako bi bili ključ za bodovanje i poslužili za određivanje visine sredstava koja se dodjeljuju krajnjim korisnicima.

Sa krajnjim korisnicima tekućih i kapitalnih transfera potpisivati ugovore o izvršenju dodijeljenih sredstava, u kojima će se decidno definisati međusobna prava i obaveze, kako bi se eventualno mogle poduzeti adekvatne mjere prema onim korisnicima koji nenamjenski utroše sredstva ili u datom roku ne podnesu izvještaj o utrošku istih Ministarstvu.

5.5 Tekući transferi

U 2008. godini Ministarstvo je na ime tekućih transfera izvršilo 17.105.723 KM što u odnosu na odobrena sredstva Budžetom FBiH za 2008. godinu od 17.339.920 KM, predstavlja izvršenje od 98,64 %. Međutim, odobrena budžetska sredstva za tekuće transfere, na kraju godine, nisu stavljena na raspolaganje Ministarstvu, **tako da je dio izvršenja tekućih transfera u iznosu od 3.838.702 KM naknadno evidentiran u sistem trezora.**

Uvidom u realizaciju Programa utroška sredstava tekućih transfera konstatovano je da su za iste namjene dodjeljivana sredstva iz različitih transfera. Tako smo konstatovali da je najveći dio Transfera za implementaciju Bolonjskog procesa raspodijeljen u svrhu „Pomoći u rekonstrukciji i opremanju javnih visokoškolskih ustanova u FBiH i podrške implementaciji Bolonjskog procesa“ (870.779 KM), a za iste svrhe, visokoškolskim ustanovama dodijeljeno je još 194.160 KM i iz Transfera za finansiranje studentskog standarda (u sklopu tačke 2, podtačke 2.1. Programa utroška sredstava), tako da je po navedenom osnovu ukupno utrošeno 1.064.939 KM. Također je konstatovano da su u okviru Transfera za oblast nauke od značaja za Federaciju BiH, sa pozicije „Pomoć u rekonstrukciji i opremanju prioritetnom opremom naučno – istraživačkih i istraživačko – razvojnih institucija“ dodijeljena sredstva i Šumarskom fakultetu u Sarajevu (60.000 KM) za zamjenu krova i krovne konstrukcije i Farmaceutskom fakultetu Sarajevo (100.000 KM) za rekonstrukciju i opremanje objekta, iako su sredstva za rekonstrukciju i opremanje javnih visokoškolskih ustanova dodijeljivana i sa pozicija Transfera za finansiranje studentskog standarda i Transfera za implementaciju Bolonjskog procesa.

U skladu sa usvojenim Programom utroška sredstava tekućih transfera, zahtjevi za finansiranjem/sufinansiranjem programa i projekata iz sredstava istih, najvećim dijelom prikupljani na osnovu javnih

poziva, koji su objavljeni tokom godine, međutim, provedenom revizijom konstatovano je da je raspodjela dijela sredstava Proširenog studentskog standarda u iznosu od 343.839 KM izvršena na osnovu pristiglih zahtjeva za koje nije bio raspisan javni poziv, od čega se 291.750 KM odnosi na program 2.9. Poboljšavanje uslova smještaja studenata u studentskim domovima u Federaciji i 52.089 KM na ostale programe Proširenog studentskog standarda. Raspodjelu na osnovu pristiglih zahtjeva, za koje nije objavljen javni poziv, konstatovali smo i za dio Transfera za oblast nauke od značaja za FBiH, kojom prilikom je sklopu programa „Učešće pojedinaca u istraživačkim projektima u zemlji i inostranstvu (kraći studijski boravci, naučna usavršavanja i specijalizacije), raspodijeljeno 30.900 KM.

Potrebno je da se Programima utroška sredstava odobrenih tekućih transfera, koji se donose u skladu sa Zakonom o izvršavanju budžeta, jasno utvrde kriteriji po svakom transferu kako bi se onemogućilo da se za iste namjene sredstva dodjeljuju iz različitih transfera. Isto tako je potrebno obezbijediti da se raspodjela svih odobrenih sredstava vrši na osnovu objavljenih javnih poziva.

5.5.1 Transfer za finansiranje studentskog standarda i Transfer za implementaciju Bolonjskog procesa

U okviru tekućih transfera **Transfer za finansiranje studentskog standarda** izvršen je u iznos od 1.629.428 KM što u odnosu na dodijeljena sredstva za ove namjene u iznosu od 1.668.400 KM predstavlja ostvarenje od 97,66 %. **Transfer za implementaciju Bolonjskog procesa** izvršen je u iznosu 999.806 KM što u odnosu na dodijeljena sredstva za ove namjene od 1.000.000 KM predstavlja ostvarenje od 99,98 %.

Na osnovu uvida u prezentiranu dokumentaciju (zapisnike o radu komisije), vezano za raspodjelu dijela sredstava naprijed navedenih transfera, a u svrhu implementacije programa „Pomoći u rekonstrukciji i opremanju javnih visokoškolskih ustanova u FBiH i podršku implementaciji Bolonjskog procesa“ (870.779 KM), dijela programa „Proširenog studentskog standarda“ (676.745 KM) i interventnih sredstava rezervi (79.000 KM), konstatovano je da je Komisija Prijedloge raspodjele sredstava krajnjim korisnicima, sačinjavala na osnovu procjene ispoštovanosti utvrđenih kriterija, bez prethodno utvrđenih podkriterija za vrednovanje programa i projekata, iz kojeg razloga nismo u mogućnosti potvrditi da je raspodjela navedenih programa izvršena u skladu sa objavljenim kriterijima u javnim pozivima i Programu utroška sredstava tekućih transfera za 2008. godinu.

U okviru odobrenih sredstava krajnjim korisnicima iz Transfera za finansiranje studentskog standarda, nalaze se i Rektorat Univerziteta „Džemal Bijedić“ u Mostaru (10.000 KM), Studentski centar „Džemal Bijedić“ u Mostaru (35.000 KM, 25.875 KM), Studentski centar Sveučilišta u Mostaru (35.000 KM, 18.000 KM) koji, prema Izvještaju o obavljenom nadzoru nad namjenskim utroškom sredstava tekućih transfera za 2007. godinu, nisu opravdali doznačena sredstva. Također, na osnovu revizorskog uzorka, utvrdili smo da Udruženje lokalnih radiostanica „ALTER MEDIA“ iz Sarajeva (7.600 KM), Međunardoni forum Bosna iz Sarajeva (3.000 KM) i Brazda d.o.o. Mostar (3.000 KM) još uvijek nisu opravdali dodijeljena sredstva iz navedenog transfera, iako su im ista bila doznačena na vrijeme, u 2008. godini.

Raspodjelu naznačenog dijela sredstava Transfera za implementaciju Bolonjskog procesa i Transfera za finansiranje studentskog standarda vršiti uz korištenje posebnih kriterija sa jasno utvrđenim parametrima koji trebaju biti mjerljivi i dokazivi, kako bi bili ključ za bodovanje i poslužili za određivanje visine sredstava koja se dodjeljuju krajnjim korisnicima.

5.5.2 Transfer za oblast nauke od značaja za Federaciju BiH

Transfer za oblast nauke od značaja za Federaciju BiH izvršen je u iznosu od 2.578.916 KM, što u odnosu na odobrena sredstva za ove namjene od 2.668.400 KM predstavlja izvršenje od 96,64 %.

U okviru ovoga transfera, značajna sredstva (840.679 KM) su dodijeljena na ime **Pomoći u rekonstrukciji i opremanju prioritetnom opremom naučno – istraživačkih i istraživačko – razvojnih institucija**, a na osnovu podnesenih zahtjeva od strane institucija, po objavljenom Javnom pozivu i izvršenog odabira od strane Komisije. **Prema prezentiranoj dokumentaciji ne može se potvrditi da su kriteriji propisani Programom utroška sredstava i primijenjeni, posebno imajući u vidu da nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila na koji način je određena visina odobrenih sredstava korisnicima, što se posebno odnosi na prioritetnost opreme, kao i dokaz da će se oprema koristiti u naučno – istraživačke svrhe.**

Raspodjelu sredstava na ime Pomoći u rekonstrukciji i opremanju prioritetnom opremom naučno – istraživačkih i istraživačko – razvojnih institucija vršiti uz dosljedno poštivanje utvrđenih kriterija, na način da se utvrde mjerljivi i dokazivi podkriteriji koji će poslužiti za odabir korisnika i određivanje visine sredstava koja će se istima dodijeliti.

5.5.3 Transfer za institucije nauke od značaja za FBiH

Transfer za institucije nauke od značaja za FBiH izvršen je u iznosu od 1.641.109 KM što u odnosu na odobrena sredstva od 1.668.400 KM predstavlja izvršenje od 98,36 %. U okviru Transfera za institucije nauke od značaja za FBiH na ime finansiranja naučno - istraživačkih i istraživačko - razvojnih projekata dodijeljeno je 1.002.709 KM, podršku naučnim institucijama i istraživanju od značaja za FBiH, kao i programima obilježavanja jubileja naučnih institucija 530.000 KM i za interventne potrebe u oblasti nauke 108.400 KM.

Provjerom usklađenosti dodjeljivanja sredstava u 2008. godini, za **finansiranje naučno – istraživačkih i istraživačko – razvojnih projekata**, sa odredbama usvojenog Programa utroška sredstava transfera, na koji je saglasnost dala Vlada FBiH, utvrdili smo da je, od strane ministricе, formirani Savjet za nauku, 15.12.2008. godine sačinio Listu 57 projekata za koje je mišljenja da ih treba podržati iz odobrene programske stavke u 2008. godine, a koji su pristigli po objavljenom Konkursu za dodjelu sredstava. Na osnovu odluka ministricе, sredstva su dodijeljena za 54 projekta sa predložene Liste, dok za 3 projekta nije prihvaćeno finansiranje, iz razloga jer isti nisu dostavili izvještaj o namjenskom utrošku sredstava doznačenih u prethodnom periodu ili visokoškolska institucija nije dala saglasnost na izvođenje projekta. **Na osnovu prezentiranih ugovora sa voditeljima odabranih projekata, konstatovano je da su isti potpisani tek početkom 2009. godine, kao i da im sredstva nisu bila doznačena do vremena okončanja ove revizije, što će se odraziti na produženje roka za njihovu implementaciju.**

Na osnovu uvida u predloženu Listu projekata, za koje je Savjet za nauku dao mišljenje da ih treba podržati u 2008. godini, utvrdili smo da sadrži i naučno – istraživačke projekte iz oblasti poljoprivredne nauke, međutim, ne može se potvrditi opravdanost finansiranja istih, obzirom da su po navedenom osnovu u 2008. godini i iz Transfera za poljoprivredu (od strane Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva) izdvojena sredstva u iznosu od 822.000 KM. Imajući u vidu da, pored federalnih ministarstava, i pojedini kantoni izdvajaju značajna budžetska sredstva za finansiranje naučno – istraživačkih projekata, potrebno je da Ministarstvo poduzme aktivnosti u cilju koordiniranja aktivnosti na polju nauke, kako bi se izbjeglo preklapanje u finansiranju i adekvatno sagledali svi aspekti ulaganja u razvoj nauke.

Vezano za realizaciju dodijeljenih sredstava na ime 33 naučno – istraživačka projekta u 2005/ 2006. godini, imenovano Nadzorno tijelo nad namjenskim korištenjem sredstava tekućih transfera za 2007. godinu, pregledalo je 24 dostavljena izvještaja, i iste sa pratećom dokumentacijom prosljedilo Savjetu za nauku. Savjet za nauku, koji je u skladu sa aktom o formiranju, trebao dati mišljenje o postizanju rezultata naučno – istraživačkih projekata finansiranih po konkursima za 2005/ 2006, kao i 2007. godinu, razmotrio je 19 izvještaja o realizaciji naučno – istraživačkih projekata 2005/ 2006 godine i dao ocjenu da je samo 5 projekata u potpunosti uspješno realizovano, a za ostalih 14 su iznijeli stav da iz dostavljene dokumentacije ne mogu dati mišljenje da li je projekat rezultirao naučnim radom ili ne, nakon čega je Ministarstvo od istih zatražilo dostavljanje dodatne dokumentacije. Obzirom da za 9 naučno – istraživačkih projekata finansiranih 2005/ 2006. godine, i pored poslanih opomena od strane Nadzornog tijela, nije stigao izvještaj o realizaciji istih, Nadzorno tijelo je prosljedilo imena voditelja projekata kako bi se isti skinuli sa liste odobrenih projekata po objavljenom Konkursu u 2008. godini. **Imajući u vidu naprijed navedeno, ne može se potvrditi da je Ministarstvo poduzimalo adekvatne aktivnosti u cilju obezbjeđenja efikasnosti i namjenskog utroška doznačenih sredstava na ime naučno – istraživačkih projekata.**

Za odobrena sredstva za finansiranje naučno – istraživačkih projekata koja su dodijeljena u 2007. godini (910.000 KM), obzirom da su ugovori o realizaciji istih potpisani tek početkom 2008. godine, imalo je za posljedicu kašnjenje u implementaciji, **tako da izvještaji o izvršenju sredstava još uvijek nisu bili predmetom nadzora od strane Ministarstva, niti su razmatrani od strane Savjeta za nauku.**

U okviru ovog transfera, u svrhu realizacije programa utroška sredstava „**Podrška istraživanju od značaja za FBiH**“ raspodijeljeno je 110.000 KM. Imajući u vidu da je odabir korisnika izvršen na osnovu procjene Komisije, a da predhodno nije definisano koja istraživanja se smatraju značajnim za FBiH, koja bi se trebala finansirati iz ovih sredstava, **ne možemo potvrditi da su utvrđeni kriteriji dosljedno**

ispoštovani prilikom raspodjele navedenih sredstava. Uvidom u dokumentaciju, utvrdili smo da je sa navedene stavke programa izvršena dodjela 15.000 KM za finansiranje Projekta „Vrtna arhitektura u periodu Austrougarske vladavine kao dio kulturne baštine u BiH“, koji je kandidiran od strane jednog od članova Savjeta za nauku, kao voditelja projekta.

Potrebno je aktivnosti na realizaciji sredstava za finansiranje naučno – istraživačkih projekata poduzimati na vrijeme u cilju veće efikasnosti u realizaciji istih i mogućnosti praćenja namjenskog utroška dodijeljenih sredstava.

Potrebno je da Ministarstvo ubuduće koordinira aktivnosti na polju nauke kako ne bi došlo do toga da različiti nivoi vlasti finansiraju iste projekte, te kako bi se mogli adekvatno sagledati svi aspekti ulaganja u razvoj nauke u FBiH.

Potrebno je da se u skladu sa zaključenim ugovorima o finansiranju naučno – istraživačkih projekata izvrši konačna ocjena rada nosioca naučno – istraživačkih projekata finansiranih u prethodnom periodu, kao i u 2008. godini.

Poduzeti aktivnosti, u cilju zaštite javnih sredstava, kako bi se dosljedno ispoštovale propisane odredbe potpisanih ugovora vezanih za realizaciju naučno – istraživačkih projekata.

Za raspodjelu sredstva na ime Podrške istraživanju od značaja za FBiH definisati jasne i dokazive kriterije na osnovu kojih će se izvršiti odabir korisnika i odrediti visina sredstava koja će isti dobiti.

5.5.4 Transfer za finansiranje obrazovanja

Transfer za finansiranje obrazovanja izvršen je u iznosu od 1.373.042 KM što u odnosu na odobrena sredstva za ove namjene od 1.421.300 KM predstavlja izvršenje od 96,60 %.

Provedenom revizijom konstatovano je da su u okviru navedenog transfera, za realizaciju Projekta „Kreativne radionice za mlade FBiH – Stvaralaštvom protiv maloljetničke delikvencije“, Udruženju muzičkih aktivnosti „ART FORUM“ Sarajevo (u daljem tekstu: Projekat) doznačena sredstva u iznosu od 200.000 KM što predstavlja 14,56 % izvršenih sredstava transfera.

Uvidom u dokumentaciju, utvrdili smo da je Ministarstvo 28.05.2008. godine uputilo zahtjev Federalnom ministarstvu finansija kojim je tražilo unutrašnju preraspodjelu sredstava kojom bi se odobrena sredstva Transfera za Agenciju za obrazovanje umanjila za 200.000 KM za koji iznos bi se povećala raspoloživa sredstva Transfera za finansiranje obrazovanja, a u cilju omogućavanja realizacije gore navedenog Projekta. Vezano za način odabira navedenog Udruženja kojem su doznačena značajna finansijska sredstva, utvrdili smo da je, 06.06.2008. godine, imenovana Komisija za raspodjelu sredstava transfera sačinila Prijedlog projekata koje treba podržati, u okviru tačke 9. programa utroška sredstava ovog transfera „Projekti reforme predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja kroz uvođenje novih metoda rada i vannastavnih aktivnosti“, u kojem je Stručnom kolegiju dala preporuku da se za pristigli Projekat iznađu dodatna sredstva iz razloga ograničenosti istih za navedene namjene, što je Stručni kolegij i prihvatio 17.06.2008. godine. Nakon donošenja Rješenja od strane Federalnog ministarstva finansija (18.06.2008. godine) o odobravanju tražene unutrašnje preraspodjele sredstava, izvršena je Izmjena i dopuna Programa utroška sredstava tekućih transfera za 2008. godinu (16.07.2008. godine) kojom se uvodi nova tačka 12. u okviru Transfera za finansiranje obrazovanja i u istoj navodi da se Udruženju „ART FORUM“ Sarajevo za realizaciju navedenog Projekta, dodjeljuju sredstva u iznosu od 200.000 KM i objavljuju kriteriji za raspodjelu, iako je korisnik već imenovan. **Na osnovu naprijed navedenog, ne možemo potvrditi da je raspodjela dijela sredstava Transfera za finansiranje obrazovanja, koja su doznačena Udruženju „ART FORUM“ Sarajevo, izvršena u skladu sa utvrđenim kriterijima, kao ni opravdanost doznačenog iznosa sredstava (200.000 KM), imajući u vidu da su ostale predškolske ustanove, osnovne i srednje škole, stručna udruženja i nevladine organizacije, koje su aplicirale za tačku 9. transfera, od strane Ministarstva podržane sa iznosom do 5.000 KM i sve zajedno dobile 62.500 KM.**

Prilikom raspodjele sredstava Transfera za finansiranje obrazovanja dosljedno se pridržavati utvrđenih kriterija Programom utroška sredstava, od strane Vlade FBiH, na prijedlog Ministarstva.

5.5.5 Transfer za udžbenike osnovnog obrazovanja

Na prijedlog Ministarstva, Vlada FBiH usvojila je poseban Program utroška sredstava tekućeg Transfera za udžbenike osnovnog obrazovanja u iznosu od 8.000.000 KM. Sredstva transfera su dodijeljena svim kantonalnim ministarstvima za obrazovanje u Federaciji BiH, na osnovu broja učenika koji su pohađali osnovnu školu u školskoj 2007/ 2008 godini, odnosno učešća svakog kantona u ukupnom broju učenika u Federaciji BiH. U skladu sa usvojenim Programom utroška sredstava, kantonalna ministarstva nadležna za obrazovanje su bila dužna pravovremeno izvršiti nabavku udžbenika od ovlaštenih izdavačkih kuća, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH, i to na način da maksimalna cijena koja se može postići u postupku nabavke udžbenika ne prelazi jedinstvene cijene dogovorene između Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke i ovlaštenih izdavačkih kuća. Doznačavanje sredstava je izvršeno na osnovu zaključenih ugovora o finansiranju nabavke udžbenika za učenike osnovnih škola između Ministarstva i kantonalnih ministarstava nadležnih za obrazovanje potpisanih 26. juna 2008. godine. Ugovorima su se kantonalna ministarstva obavezala da će prioriteto, izvršiti nabavku udžbenika isključivo od ovlaštenih izdavačkih kuća sa područja BiH, a koji su štampani u BiH, izuzev udžbenika stranih jezika, i to: svim učenicima od 1. do 4. razreda osnovne škole sa područja svog kantona, svim učenicima romske nacionalnosti, od ostatka sredstava, i učenicima od 5. do 8. razreda osnovne škole, iz kategorije socijalno ugroženih učenika, učenika poginulih boraca i učenika iz porodica u kojima troje ili više djece pohađa osnovnu, srednju ili visoku školu.

Uvidom u dokumentaciju, utvrdili smo da su sva kantonalna ministarstva nadležna za obrazovanje dostavila izvještaje o utrošku doznačenih sredstava, potpisane ugovore sa izdavačkim kućama, kao i dokaze o izmirenju obaveza prema izdavačkim kućama nakon preuzimanja udžbenika, na osnovu kojih je imenovano Nadzorno tijelo za praćenje utroška sredstava Transfera za udžbenike osnovnog obrazovanja, sačinilo Izvještaj o realizaciji nabavke besplatnih udžbenika.

5.6 Kapitalni transferi

Budžetom FBiH za 2008. godinu, Ministarstvu je odobren kapitalni transfer Učešće Vlade FBiH u sufinansiranju projekata kantona i lokalnih zajednica – izgradnja i rekonstrukcija osnovnih i srednjih škola i dječijih vrtića u iznosu od 17.870.000 KM, dok je tokom godine iz Tekuće rezerve Vlade FBiH dodijeljeno još dodatnih 150.000 KM na ime izgradnje Agromediteranskog fakulteta Univerziteta „Džemal Bijedić“ u Mostaru, tako da su odobrena sredstva na kraju godine iznosila 18.020.000 KM. Međutim, odobrena budžetska sredstva za kapitalni transfer, na kraju godine, nisu stavljena na raspolaganje Ministarstvu, **tako da je dio izvršenja kapitalnog transfera u iznosu od 9.817.000 KM naknadno evidentiran u sistem trezora, od čega se 5.000.000 KM odnosi na dodijeljena sredstva Općini Travnik za izgradnju SŠC u Travniku, u vezi realizacije Odluke Doma za ljudska prava.**

Kapitalni transfer je od strane Ministarstva raspodijeljen u potpunom iznosu (17.870.000 KM), a na osnovu Vladine Odluke o usvajanju Programa i kriterija za raspodjelu ovih sredstava, čiji predlagatelj je Ministarstvo. Navedenim Programom utroška sredstava usvojeni su opći kriteriji za dodjelu sredstava i imena 105 korisnika kojima je raspodijeljeno 16.350.000 KM sredstava transfera, te predviđena interventna sredstva rezervi u iznosu od 1.520.000 KM sa kriterijima za raspodjelu iste.

Vežano za raspodjelu sredstava korisnicima, na osnovu prezentirane dokumentaciju, utvrdili smo da je ista izvršena na način da je imenovana Komisija za pretkvalifikaciju i odabir programa i projekata iz oblasti rekonstrukcije školskih objekata na području FBiH, razmotrila pristigle prijave na objavljeni Javni poziv, te je utvrdila da 539 prijava (projekata) ispunjava propisane kriterije objavljene u istom. Pored utvrđenih općih kriterija u usvojenom Programu utroška sredstava od strane Vlade FBiH, Komisija je utvrdila i posebne kriterije, na osnovu kojih je sačinila dodatne kriterije za vrednovanje projekata, i to: posebno za osnovne, posebno za srednje škole i posebno za predškolske ustanove. Prilikom određivanja iznosa bodova za pojedine kriterije, komisija je u skladu sa opredjeljenjima Ministarstva, prioritet dala osnovnim i srednjim školama i dječijim vrtićima iz kategorije: područne škole koje rade u otežanim uslovima; obrazovne ustanove koje školuju povratničku populaciju; završetak već započetih projekata od strane Ministarstva i Podsticaj izgradnji novih školskih objekata kao preduslov uvođenja devetogodišnjeg osnovnog obrazovanja. Komisija je sačinila Listu 147 najbolje rangiranih projekata, te predložila Kolegiju Ministarstva da sa Liste predloži ministrici najbolje projekte osnovnih i srednjih škola i dječijih vrtića čiji projekti se prihvataju i

sufinansiraju. Kolegij Ministarstva je odabrao 105 projekata, koji su kasnije kao Prijedlog Programa Ministarstva upućeni Vladi FBiH, koji je ona i usvojila.

Na osnovu uvida u prezentiranu dokumentaciju, konstatovano je da je 803.000 KM sredstava prvobitne rezerve raspodijeljeno od strane Komisije koja je rangirala projekte i predložila Kolegiju Ministarstva koji je odabrao najbolje, i isti su kasnije ugrađeni u Izmjene i dopune Programa utroška sredstava kapitalnog transfera, koji je sredinom juna 2008. godine usvojen od strane Vlade FBiH, sa imenima korisnika i dodijeljenim iznosom sredstava. Iz preostalih interventnih sredstva rezervi, u iznosu od 717.000 KM, podržano je 12 projekata izgradnje i rekonstrukcije osnovnih i srednjih škola i dječijih vrtića, čije vrednovanje je izvršila Komisija, a Kolegij Ministarstva ugradio u Prijedlog izabranih projekata, koji su kasnije raspodijeljeni na osnovu donesenih odluka od strane ministrice.

Od strane Ministarstva, ukupno raspodijeljena sredstva kapitalnog transfera (17.870.000 KM), nisu bila stavljena na raspolaganje velikom broju korisnika u 2008. godini (63 korisnika, 14.409.000 KM), tako da isti nisu mogli poduzimati aktivnosti u dijelu realizacije, kao i izvještavanja o utrošku istih.

Potrebno je, prilikom izvršenja sredstava kapitalnog transfera, pratiti dinamiku realizacije odobrenih projekata, a u cilju što efikasnijeg angažovanja budžetskih sredstava, od strane krajnjih korisnika.

U skladu sa usvojenim Programom utroška sredstava kapitalnog transfera „Učešće Vlade FBiH u sufinansiranju projekata kantona i lokalne zajednice u izgradnji i rekonstrukciji osnovnih i srednjih škola i dječijih vrtića“, u okviru 105 odobrenih projekata, odobreno je i izdvajanje sredstava u iznosu od 5.000.000 KM za realizaciju prve faze izgradnje zgrade Srednjoškolskog centra u Travniku. Uvidom u dokumentaciju, utvrdili smo da su sredstava za navedene namjene dodijeljena na osnovu odluke Doma za ljudska prava CH/02/9628, donesene na zahtjev Vrhbosanske nadbiskupije, koja je 04.09.2003. godine postala obavezujuća, a kojom je naloženo premještanje državnih srednjih škola iz zgrade Nadbiskupske Gimnazije u Travniku. Izvršavajući Odluku Doma za ljudska prava, u ranijem periodu, Ministarstvo prostornog uređenja i okoliša je u ime Vlade FBiH sa Vrhbosanskom nadbiskupijom, dana 21.05.2004. godine potpisalo Ugovor (protokol) broj 01-31-2117/03 o koracima koje treba poduzeti da bi se izvršilo premještanje državnih škola iz zgrade Nadbiskupske gimnazije u Travniku. U cilju realizacije jednog dijela pomenutog Ugovora, Vlada FBiH je 29.07.2004. godine, Zaključkom V broj 394/04, zadužila Federalno ministarstvo prostornog uređenja i okoliša da izvrši adaptaciju Đačkog doma u Travniku, nakon čega je izvršeno oslobađanje drugog sprata zgrade nadbiskupske gimnazije u korist Nadbiskupije.

Obzirom da je ugovoreni rok za potpuno oslobađanje zgrade Nadbiskupske gimnazije istekao 01.07.2006. godine, a za čiju je realizaciju preduslov bila izgradnja novog Srednjoškolskog centra u Travniku, Vlada FBiH je, na Prijedlog Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke, usvojila Programa utroška sredstava kapitalnog transfera, kojim je između ostalog, planirana realizacija prve faze izgradnje objekta Srednjoškolskog centra u Travniku u iznosu od 5.000.000 KM. Navedenim Programom propisano je donošenje posebnog Programa utroška sredstava za realizaciju Projekta izgradnje objekta Srednjoškolskog centra u Travniku, koji je Vlada FBiH donijela krajem maja 2008. godine, Odlukom V broj 405/08. Navedenom odlukom, odnosno usvojenim Posebnim Programom utroška sredstava Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke i Federalno ministarstvo prostornog uređenja bili su zaduženi da provedu procedure izbora najpovoljnijeg izvođača radova i nadzora nad izvođenjem radova, što su pomenuta ministarstva i učinila. Međutim, neposredno prije potpisivanja Ugovora o izvođenju radova na izgradnji zgrade škole u Travniku, Vrhbosanska nadbiskupija je obavijestila Ministarstvo da ne priznaje važenje Ugovora kojim se ustupa sa njihove strane zemljište za izgradnju školskog objekta, a na koji je već Općina Travnik izdala građevinsku dozvolu. Na traženje Ministarstva, Federalno pravobranilaštvo je dalo Mišljenje 20.12.2008. godine da nije uputno u takvim okolnostima potpisivati ugovor sa izvođačem jer bi mogla nastupiti šteta za Federaciju BiH, te uputila Ministarstvo na hitno otklanjanje svih eventualnih nedostataka u postupku.

Zbog nemogućnosti realizacije posebnog Programa utroška sredstava za realizaciju Projekta izgradnje objekta Srednjoškolskog centra u Travniku, na način kako je to bilo predviđeno Odlukom V broj 405/08, a na prijedlog Ministarstva, Vlada FBiH je pomenutu Odluku stavila van snage i 23.12.2008. godine donijela Odluku V broj 1048/08 kojom je sredstva kapitalnog transfera, u iznosu od 5.000.000 KM, dodijelila Opštini Travnik za sufinansiranje Projekta izgradnje Srednjoškolskog centra u Travniku, na osnovu koje je izvršeno evidentiranje navedenog kapitalnog izdatka u sistem trezora. Do momenta završetka revizije nije prezentirana dokumentacija kojom bi se potvrdilo da je sa Općinom Travnik zaključen ugovor vezano za

sufinansiranje Projekta izgradnje Srednjoškolskog centra u Travniku, odnosno da su poduzete adekvatne aktivnosti u cilju implementacije donesene odluke Doma za ljudska prava, CH/02/9628.

Potrebno je da Ministarstvo, u okviru svojih nadležnosti, i u saradnji sa nadležnim institucijama i organima poduzme aktivnosti u cilju izvršavanja zaključaka iz Odluke o prihvatljivosti i meritumu Doma za ljudska prava za BiH od 6. juna 2003. godine, broj CH/02/9628.

5.6.1 Izvještavanje krajnjih korisnika o namjenskom utrošku doznačenih sredstava tekućih transfera koji se realizuju od strane Ministarstva i nadzor nad utroškom istih

Veliki broj krajnjih korisnika, kojima su dodijeljena sredstva iz tekućih i kapitalnog transfera Ministarstva u 2008. godini, nije dostavio izvještaj o utrošku istih, a jedan od razloga je taj što svima sredstva nisu bila doznačena do isteka fiskalne 2008. godine, za što je djelimično odgovorno i Ministarstvo jer je relativno kasno izvršilo odabir korisnika pojedinih transfera i nije uskladilo realizaciju dodijeljenih sredstava sa odobranim operativnim budžetom (tokom godine) od strane Federalnog ministarstva finansija.

Na osnovu uvida u Završni izvještaj kojeg je sačinilo imenovano Nadzorno tijelo za praćenje namjenskog utroška sredstava tekućih transfera Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke za 2007. godinu, konstatovano je da određeni broj korisnika nije pravdao dodijeljena sredstva i poslije opomena koje je poslalo Nadzorno tijelo. Uvidom u Izvještaj o namjenskom utrošku sredstava, sačinjenog od strane Nadzornog tijela za praćenje namjenskog utroška sredstava tekućih transfera Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke za 2008. godinu, izvršenih u iznosu od 9.106.666 KM (ili 97,50 % od odobrenih 9.339.920 KM) konstatovano je da je od ukupno 1416 krajnjih korisnika kojima su raspodijeljena sredstva iz navedenih transfera, samo njih 161 dobilo dodijeljena sredstva (2.666.076 KM). Od navedenog broja korisnika koji su dobili sredstva, njih 66 podnijelo je izvještaj o pravdanju dodijeljenih sredstava, koji je razmatran od strane navedenog Nadzornog tijela. Prema navodima iz Izvještaja Nadzornog tijela, najveći broj korisnika koji nisu dostavili izvještaj o namjenskom utrošku dodijeljenih sredstava, to nije uradilo iz razloga što su im ista uplaćena krajem 2008. godine, te navedene projekte nisu uspjeli realizovati ili nisu imali vremena provesti postupak javnih nabavki koji podrazumijeva određeni vremenski period. Imajući u vidu da smo, na osnovu razgovora sa odgovornom osobom, konstatovali da je nadzor nad utroškom sredstava tekućih transfera vršen samo na osnovu dostavljene dokumentacije (izvještaja), kao i da dio krajnjih korisnika nije dostavio izvještaje o utrošku sredstava, mišljenja smo da bi navedeno Nadzorno tijelo trebalo, kod određenog dijela korisnika sredstava izvršiti uvid i u originalnu dokumentaciju na terenu, u cilju osiguranja namjenskog trošenja budžetskih sredstava.

Ministrica je 01.04.2008. godine imenovala Komisiju za praćenje utroška sredstava za izgradnju i rekonstrukciju školskih objekata u FBiH čiji zadatak je da prati utrošak i namjensko korištenje sredstava kapitalnih transfera Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke za 2007. i 2008. godinu, osim Projekta izgradnje SŠC Travnik. Na osnovu uvida u prezentirani Izvještaj o radu navedene Komisije i obavljenog razgovora sa odgovornom osobom, konstatovano je, vezano za praćenje namjenskog utroška sredstava kapitalnih transfera za 2007. godinu (3.430.000 KM), da je Komisija obišla većinu objekata i utvrdila da su sredstva namjenski utrošena, dok su na par objekata radovi na realizaciji projekata bili u toku. Vezano za praćenje namjenskog utroška kapitalnih transfera za 2008. godinu, konstatovano je da je od 17.870.000 KM (131 ustanova) odobrenih sredstava krajnjim korisnicima, samo 3.451.000 KM (68 ustanova) i doznačeno istima ili 19,37 %. Komisija je obišla veliki broj objekata prema kojima su doznačena sredstva, te je utvrdila da su, od 68 školskih ustanova kojima su sredstva uplaćena djelimično ili u cjelosti, radovi na 50 objekata okončani, a na 18 objekata radovi su u toku ili se radi na pripremi realizacije projekta.

Ministarstvo je, u skladu sa usvojenim programom o utrošku sredstava tekućih transfera, dostavljalo izvještaje o realizaciji sredstava Federalnom ministarstvu finansija i Vladi FBiH, sa određenim obrazloženjima koja potkrepljuju ukupnu raspodjelu sredstva i sadrže imena krajnjih korisnika sa pojedinačnim iznosima dodijeljenih sredstava. Međutim iz navedenih izvještaja (osim za izvještaj o realizaciji Transfera za udžbenike) se ne može vidjeti način realizacije programa, odnosno ispoštovanost kriterija nakon raspodjele sredstava korisnicima, izvršenje u odnosu na program po vrstama i namjenama unutar transfera, kao ni analiza efekata koji su postignuti doznačavanjem sredstava, što bi svakako trebalo podići na veći nivo u budućem periodu.

Poduzeti aktivnosti kako bi svi krajnji korisnici dostavili izvještaje o utrošku doznačenih sredstava iz tekućih transfera odobrenih Ministarstvu u 2007. i 2008. godini.

Potrebno je da Nadzorno tijelo za kontrolu i praćenje namjenskog utroška odobrenih sredstava tekućih transfera za 2008. godinu, kao i Komisija za praćenje utroška sredstava za izgradnju i rekonstrukciju školskih objekata u FBiH nastave započete aktivnosti obavljanja nadzora, u skladu sa aktom o formiranju istih. Prethodno je potrebno da Nadzorno tijelo za kontrolu i praćenje namjenskog utroška odobrenih sredstava tekućih transfera za 2008. godinu donese plan obavljanja nadzora i na bazi definisanih kriterija, kod određenog dijela korisnika sredstava obave uvid u originalnu dokumentaciju na terenu.

Potrebno je da Ministarstvo prilikom sačinjavanja izvještaja o izvršenju sredstava transfera, prema nadležnim institucijama (Federalnom ministarstvu finansija i Vladi FBiH), napravi pregled ispoštovanosti kriterija nakon raspodjele sredstava korisnicima, kao i na način da se omogući komparacija izvršenja u odnosu na program, po vrstama i namjenama unutar transfera, sa osvrtom na efekte i ostvarene ciljeve koji su postignuti doznačavanjem budžetskih sredstava.

5.7 Nabavke i kapitalni izdaci

Uvidom u dokumentaciju vezano za provedene postupke nabavki, utvrdili smo da je prilikom nabavke računarske opreme proveden konkurentski zahtjev za dostavljanje ponuda (bez objavljivanja obavještenja o nabavci), na osnovu zahtjeva za dostavljanje ponuda kojim su tražene jedinične cijene za tri konfiguracije računara, a bez utvrđenih količina koje su predmet nabavke. Obzirom da zahtjev za dostavljanje ponuda nije sadržavao adekvatne i dovoljne informacije za odabrani postupak dodjele ugovora, odnosno da nije omogućeno da potencijalni dobavljači pripreme ponudu na stvarno konkurentskom osnovu, konstatovano je da nisu dosljedno ispoštovane odredbe člana 46. Zakona o javnim nabavkama BiH. Nabavka računarske opreme u vrijednosti od 14.800 KM je izvršena na osnovu odluke ministrice od 03.12.2008. godine u kojoj je navedeno da se izvrši nabavka 11 računara (određenih konfiguracija) od strane dobavljača „Optima IT“ d.o.o. Sarajevo. U Odluci je navedeno da se navedena nabavka finansira iz sredstava predviđenih za nabavke u Budžetu Ministarstva za 2008. godinu (4.064 KM) i sredstava „Projekta oporavka obrazovanja – OPEC FOND) koji se finansira sa pozicije „Učešće Vlade u projektima koje finansira međunarodna zajednica“ (10.736 KM). Uvidom u dokumentaciju, utvrdili smo da je za korištenje sredstava sa računa „Projekta oporavka obrazovanja – OPEC FOND“ (11.179 KM) 20.11.2008. godine data saglasnost Federalnog ministarstva finansija, kao i da je dio nabavljene računarske opreme (10.736 KM) iz sredstava Projekta evidentiran u knjigovodstvenim evidencijama Ministarstva.

Prilikom odabira dobavljača, putem provođenja konkurentskog zahtjeva za dostavljanje ponuda, dosljedno poštovati odredbe člana 46. Zakona o javnim nabavkama BiH, u dijelu davanja adekvatnih i dovoljnih informacija na osnovu kojih dobavljači mogu pripremiti ponude na stvarno konkurentskom osnovu.

5.8 Implementacija razvojno – investicinih projekata finansiranih iz INO – kreditnih i donatorskih sredstava putem posebnih transakcijskih računa

Aneksom Budžeta FBiH za 2008. godini utvrđeni su razvojno – investicioni projekti u nadležnosti Ministarstva, kao i predviđeno da se za njihovu implementaciju izvrši izdvajanje sredstava u ukupnom iznosu od 7.079.374 KM, od čega 4.574.874 KM iz kredita, 2.008.250 KM od donacija, 146.250 KM iz budžeta kantona i 350.000 iz Budžeta FBiH. Vezano za navedene projekte u Aneksu Budžeta FBiH za 2008. godinu iz oblasti obrazovanja, na osnovu uvida u dokumentaciju, konstatovano je da se implementacija Projekta obnove Gimnazije Mostar provodi od strane Grada Mostara, dok za finansiranje projekta Restruktuiranja obrazovanja u FBiH u 2008. godini nije bilo povlačenja sredstava iz razloga otkazivanja kredita od strane Svjetske banke. U skladu sa Zakonom o izvršavanju budžeta FBiH za 2008. godinu, Ministarstvu finansija su dostavljani kvartalni izvještaji o utrošku sredstava samo za Projekat obnove Gimnazije Mostar.

Pored računa otvorenih od strane Ministarstva finansija za implementiranje gore navedenih projekata iz Aneksa Budžeta FBiH za 2008. godinu, u Ministarstvu je u revidiranoj godini egzistirao i ranije otvoreni

račun za implementaciju „Projekta oporavka obrazovanja - OPEC FONDA“, iako je navedeni projekat trebao biti završen 2007. godine. Obzirom da za ovaj račun nije vođena knjigovodstvena evidencija, na traženje revizorskog tima Ministarstvo je sačinilo izvještaj o prometu sredstvima sa računa u 2008. godini. Na osnovu prezentirane dokumentacije konstatovano je da je 09.01.2008. godine na račun dospjelo 791.273 KM na ime povrata PDV-a od strane Uprave za indirektno oporezivanje BiH, koja sredstva su sa drugim sredstvima računa, u toku godine realizovana u iznosu od 739.108 KM, od čega je 720.870 KM doznačeno kantonima na ime povrata PDV-a, dio sredstava od 10.736 KM iskorišten za nabavku opreme Ministarstva, 2.808 KM za troškove reprezentacije i 2.610 KM na ime bruto isplate ugovora o djelu za savjetnika ministricе za implementaciju projekata, resornu i međuresornu saradnju koji je bio angažovan na poslovima povrata PDV-a, u okviru realizacije Projekta. Na dan 31.12.2008. godine na račun je preostalo 70.913 KM. **Imajući u vidu da Aneksom Budžeta FBiH za 2008. godinu, odnosno Planom razvojnih projekata FBiH nisu predviđene aktivnosti po navedenom Projektu u 2008. godini, kao i činjenicu da je implementacija navedenog Projekta trebala biti završena u 2007. godini, pri čemu nije obezbijedena relevantna dokumentacija od strane nadležnog organa, na osnovu koje bi se odobrio nastavak implementacije Projekta i u 2008. godini, ne možemo potvrditi opravdanost nastavka daljnjeg egzistiranja navedenog računa i način korištenja sredstava u 2008. godini.**

Potrebno je izvršiti uvid u cjelokupnu dokumentaciju, uzeći raspolaganja sredstvima sa računa za implementaciju „Projekta oporavka obrazovanja - OPEC FONDA“, preispitati opravdanost egzistiranja navedenog računa u 2008. godini, te u skladu sa konstatovanim poduzeti adekvatne mjere i aktivnosti.

5.9 Ostali nalazi

Na osnovu uvida u prezentirani Elaborat o popisu sačinjen od strane Centralne popisne komisije Ministarstva za 2008. godinu, kao i zapisnike popisnih komisija, konstatovali smo da nije, u skladu sa članom 14. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 69. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH, izvršeno usklađivanje stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem potraživanja i obaveza Ministarstva. Elaborat o popisu ne sadrži obrazloženja o rezultatima popisa, prijedlogu za rashod, otpisu, načinu likvidiranja i knjiženja, iako je navedeno propisano Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Posebno ističemo da smo, uvidom u zapisnike popisnih komisija, utvrdili da nije izvršen popis obaveza i potraživanja, kao i da prilikom davanja prijedloga za rashodovanje stalnih sredstava nije dato adekvatno obrazloženje od strane istih.

Ministarstvo je dužno da na kraju fiskalne godine uskladi računovodstvene knjige, odnosno da pravilno izvrši popis i obavezno uskladi stanje sredstava i njihovih izvora iskazanih u knjigovodstvu sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, u skladu sa članom 14. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 69. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

6. KOMENTAR

Na dostavljeni Nacrt Izvještaja o obavljenoj reviziji finansijskih izvještaja Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke za 2008. godinu, Ministarstvo se je očitovalo dopisom Broj: 07-14-3121//09 od 16.06.2009. godine. U navedenom očitovanju dat je komentar da je Izvještaj sačinjen fer i korektno, te data obrazloženja vezana za raspodjelu sredstava tekućih transfera. Međutim, ista nisu prihvaćena jer nije priložena relevantna dokumentacija koja bi uticala na izmjenu nalaza. Detaljno pojašnjenje dato je u Komentaru na dostavljeno očitovanje na Nacrt Izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja za 2008. godinu, koje je dostavljeno menadžmentu uz Konačan Izvještaj.

Ministarstvo je, također, u očitovanju navelo da će u budućem periodu, poduzeti neophodne korake, u skladu sa datim preporukama i pozitivnim zakonskim i podzakonskim propisima, kako bi korigovalo navedene nepravilnosti i propuste u cilju unapređenja poslovanja. Isto tako je dostavljena dokumentacija koja potvrđuje da su određene konstatovane nepravilnosti već otklonjene.

Direktor sektora za finansijsku reviziju:

Munib Ovčina, dipl. oec.

Vođa tima:

Nasiha Biberović, dipl. oec.

Član tima:

Vildana Šahbegović, dipl. oec.

Prilog br. 1.
Izvršenje budžeta Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke na dan 31.12.2008. godine

Izraženo u KM

Rd. Broj	Vrsta rashoda	Budžet za 2008. god.	Tekuća rezerva u 2008.god.	Zakonska Preraspoda djela sredstava	Budžet za 2008.god sa zakonskim izmjenama ¹ (od 3 do 5)	Smanjenje zakonskog budžeta ²	Operativni budžet za 2008. god. ³ (od 6 do 7)	Izvršenje budžeta za 2008.god.	Izvršenje budžeta za 2007.god.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I	Tekući izdaci	1.620.875	538.635	12.664	2.172.174	-	2.172.174	2.076.546	1.680.283
1.	Bruto plate zaposlenih	708.493	316.905	61.114	1.086.512		1.086.512	1.083.548	767.111
2.	Naknade troškova zaposlenih	266.174	186.217	-41.011	411.380		411.380	379.090	336.703
3.	Doprinosi poslodavca	82.408	35.513	3.561	121.482		121.482	119.485	85.007
4.	Putni troškovi	70.000		-11.000	59.000		59.000	51.858	47.796
5.	Izdaci za energiju	12.000			12.000		12.000	3.040	4.057
6.	Izdaci za komunalne usluge	60.000			60.000		60.000	55.925	51.635
7.	Nabavka materijala	35.000			35.000		35.000	32.503	31.896
8.	Izdaci za usluge prevoza i goriva	35.000			35.000		35.000	20.030	17.622
9.	Unajmljivanje imovine i opreme	5.200			5.200		5.200	1.785	1.644
10.	Izdaci za tekuće održavanje	29.000			29.000		29.000	20.133	22.765
11.	Osiguranje i bankarske usluge	7.600			7.600		7.600	4.928	7.340
12.	Ugovorene usluge	310.000			310.000		310.000	304.222	306.707
II	Tekući grantovi	17.339.920	-	-	17.339.920	-4.072.402	13.267.518	17.105.723	7.693.482
1.	Transfer za fin studentskog standarda	1.668.400			1.668.400			1.629.428	
2.	Transfera za finansiranje obrazovanja	1.251.300		200.000	1.421.300			1.373.042	
3.	Transfer za implementaciju Bolonjskog procesa	1.000.000			1.000.000			999.806	
4.	Transfer za oblast nauke od značaja za FBiH	2.668.400			2.668.400			2.578.916	
5.	Transfer za institucije nauke od značaja za FBiH	1.668.400			1.668.400			1.641.110	
6.	Transfer za Fond za studentske zajmove	500.000			500.000			500.000	
7.	Transfer za Agenciju za obrazovanje	500.000		- 200.000	300.000			300.000	
8.	Transfer za Biblioteku za slijepa i slabovidna lica	83.420			83.420			83.420	
9.	Transfer za udžbenike osnovnog obrazovanja	8.000.000			8.000.000			8.000.000	
III	Kapitalni grantovi	17.870.000	150.000	-	18.020.000	-9.817.000	8.203.000	18.020.000	6.430.000
1.	Učešće Vlade FBiH u sufin. projekata kantonalnih i lokalnih zajednica-izgradnja škola i dječjih vrtića	17.870.000	150.000		18.020.000			18.020.000	
IV	Kapitalni izdaci	34.000	-	-	34.000	-	34.000	33.350	99.398
1.	Nabavka opreme	34.000			34.000			33.350	99.398
V	SVEUKUPNO	36.864.795	688.635	12.664	37.566.094	-3.889.402	23.676.692	37.235.619	15.903.163
	Broj zaposlenih	39	-	-	39		48	48	39

¹ Budžet za 2008. godinu sa izmjenama koje su propisane Zakonom o izvršavanju budžeta FBiH za 2008. godinu (Odluke Vlade FBiH i Rješenja Federalnog ministarstva finansija)

² Smanjenje zakonskog budžeta izvršeno od strane Federalnog ministarstva finansija

³ Ukupno odobreni operativni budžet za 2008. godinu